

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/4/2025
Identifikačné číslo spisu:	4418200811
Dátum vydania rozhodnutia:	13.05.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:4418200811.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Š. L., narodeného XX. K. XXXX, B. Z., B. XXXX/XX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Ladislav Magyerka, s.r.o., Nové Zámky, Ernestova bašta 2, IČO: 36 857 751, proti žalovaným 1/ Š. L., narodenému X. Y. XXXX, H. XXX, 2/ T. L., narodenej X. T. XXXX, H. XXX, obaja zastúpení Advokátskou kanceláriou Timoranská & Štofková s.r.o., Nové Zámky, Pribinova 9, IČO: 36 813 401, o zaplatenie 10 500 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 4C/11/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 28. mája 2024 sp. zn. 12Co/124/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie vo veci samej o d m i e t a.

Rozsudok Krajského súdu v Nitre z 28. mája 2024 sp. zn. 12Co/124/2022 v potvrdzujúcom výroku o nároku žalovaných 1/ a 2/ na náhradu trov konania voči žalobcovi a vo výroku o nároku na náhradu trov odvolacieho konania z r u š u j e a vec mu v rozsahu zrušenia v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Zámky (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom (v poradí druhým) č. k. 4C/11/2018-468 z 12. mája 2022 zamietol žalobu žalobcu, vtedy ešte maloletého, zastúpeného matkou; žalovaným 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

1.1. Rozhodol tak po tom, čo uznesením č. k. 4C/140/2014-281 z 5. februára 2018 vylúčil protinárok žalovaného (v tomto spore v postavení žalobcu) na vyplatenie sumy 25 052,83 eura z konania vedeného pod sp. zn. 4C/140/2014 na samostatné konanie a súčasne konanie v časti o zaplatenie sumy 10 000 eur zastavil z dôvodu späťvzatia žaloby v zmysle § 145 ods. 1 až 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). V odôvodnení uznesenia súd prvej inštancie uviedol, že žalovaný (v tomto spore v postavení žalobcu) si v odpore proti platobnému rozkazu uplatnil voči žalobcom 1/ a 2/ (v tomto spore v postavení žalovaných 1/ a 2/) sumu 25 052,83 eura, ktorá pozostávala zo sumy 10 500 eur, ktorú jeho matka poskytla žalobcovi 1/, sumu 4 000 eur za zlatú retiazku, sumu 552,83 eura za prevzaté nájomné a úhrady za služby spojené s užívaním bytov patriacich žalovanému a zo sumy 10 000 eur, ktoré previedol žalobca 1/ z účtu otca žalovaného na svoj účet. Tieto

nároky súd prvej inštancie posúdil ako vzájomnú žalobu a vylúčil ich na samostatné konanie. Ďalej uviedol, že žalovaný (v tomto spore žalobca) vzal späť vzájomnú žalobu v časti o zaplatenie 10 000 eur z dôvodu, že žalobcovia 1/ a 2/ (v tomto spore žalovaní 1/ a 2/) uhradili žalovanú sumu dňa 16. februára 2016 a so späťvzatím žaloby súhlasili.

1.2. Rozsudkom (v poradí prvým) č. k. 4C/11/2018-194 z 8. júla 2019 súd prvej inštancie uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 552,83 eura s 5,5 % úrokom z omeškania ročne od 11. októbra 2013 do zaplatenia (výrok I); vo zvyšku žalobu zamietol (výrok II); v časti o zaplatenie 4 000 eur konanie zastavil (výrok III); žalovaným 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 % (výrok IV). Tento rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a III. nadobudol právoplatnosť dňa 14. októbra 2019. Krajský súd v Nitre uznesením z 30. marca 2021 sp. zn. 12Co/239/2019 na základe odvolania žalobcu zrušil výroky II. a IV. rozsudku súdu prvej inštancie a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Predmetom sporu tak ostala suma 10 500 eur.

1.3. V odôvodnení druhého rozsudku č. k. 4C/11/2018-468 z 12. mája 2022 súd prvej inštancie uviedol, že po doplnení dokazovania opätovne dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno preukázania skutočnosti, že finančné prostriedky v sume 10 500 eur tvorili v čase smrti otca žalobcu (ďalej aj ako „poručiteľ“) jeho vlastníctvo. Z tohto dôvodu sa žalobca po smrti poručiteľa nemohol stať ich majiteľom a nemohol mať ani nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia voči žalovaným v zmysle § 451 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“). Žalovaní predložili odborné stanovisko Technickej inšpekcie, a. s., k projektovej dokumentácii stavby z 28. decembra 2011, rozhodnutie obce H. o začatí konania o dodatočnom povolení stavby, rozhodnutie o začatí kolaudačného konania z 30. apríla 2012 a rozhodnutie o kolaudácii stavby, označenej ako „autodiela“ - zmena jestvujúcej stavby zo 17. mája 2012. Z týchto listín mal súd za preukázané, že žalovaný 1/ (otec poručiteľa) s poručiteľom mali v úmysle prerobiť autodiela v dome žalovaných, mala to byť komplexná stavba aj s oplotením a elektrickým posunom brány, ktorá mala slúžiť ako vchod do autodiela. Na tento účel žalovaný 1/ odovzdal poručiteľovi sumu 15 000 eur niekedy vo februári 2012 v prítomnosti žalovanej 2/ (matky poručiteľa) a T. U. (sestry poručiteľa), z čoho o sume 4 500 eur právoplatne rozhodol Okresný súd Nové Zámky v konaní vedenom pod sp. zn. 4C/140/2014.

1.4. Súd prvej inštancie ďalej zistil, že už v roku 2011 bola začatá prestavba existujúcej stavby, čo bolo preukázané faktúrou za garážovú bránu, ako aj oznámením o začatí kolaudačného konania a oznámením o kolaudácii zmeny stavby k už existujúcej autodieli. Súd neuveril tvrdeniam matky žalobcu, že peniaze mal poručiteľ zarobiť v dielni svojho otca a jeho príjem predstavoval mesačne sumu 1 000 eur a následne sumu 2 500 eur v mesiacoch február a marec 2012. V spore bolo totiž preukázané, že poručiteľ bol od 30. apríla 2011 nezamestnaný, žalovaný 1/ tvrdil, že uňho nepracoval a nevyplácal mu žiadne finančné prostriedky. V deň smrti poručiteľa prišiel za matkou žalobcu žalovaný 1/ a žiadal, aby mu vydala finančnú hotovosť, ktorú podľa ich tvrdenia poskytli poručiteľovi na prestavbu brány rodinného domu žalovaných na zveľadenie autodiela. Matka žalobcu peniaze dobrovoľne vydala, pretože žalovaní jej tvrdili, že z týchto peňazí zaplatia všetko a uhradia aj výdavky na pohreb. Žalobca svoje tvrdenie o tom, že sumu 10 500 eur tvorili úspory poručiteľa, ktoré si odkladal na prestavbu jeho detskej izby a na dovolenku žiadnym spôsobom nepreukázal. Žalobca mal v čase smrti poručiteľa 7 rokov a nevedel sa vyjadriť k žiadnym skutkovým okolnostiam. Svedkovia, ktorých výsluch žalobca navrhol, sa nevedeli vyjadriť k finančnej hotovosti, ktorú mal mať poručiteľ u seba a už vôbec nie k účelu, na ktorý mali byť použité. Matka žalobcu najskôr tvrdila, že poručiteľ jej povedal, že z týchto peňazí si môže zobrať koľko chce a potom tvrdila, že jej dal 100 alebo 200 eur, pričom neprodukovala žiadne dôkazy k tvrdeniam o plánoch na prestavbu detskej izby žalobcu či spoločnej dovolenky.

1.5. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešným žalovaným priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 % voči žalobcovi, o ktorej výške rozhodne samostatným uznesením podľa § 262 ods. 2 CSP.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 28. mája 2024 sp. zn. 12Co/124/2022 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovaným 1/ a 2/ priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. Odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny, zistený skutkový stav považoval za dostatočný a odôvodnenie rozhodnutia za presvedčivé. Vo vzťahu k odvolacím argumentom vysvetlil povinnosti sporových strán vo vzťahu k bremenám tvrdenia a dôkazu, ako aj procesnú zodpovednosť strán za výsledok konania určený výsledkom vykonaného dokazovania. Ak matka žalobcu tvrdila, že finančné prostriedky, ktoré odovzdala žalovaným, patrili otcovi žalobcu, bolo jej dôkazným bremenom túto skutočnosť preukázať. Matka žalobcu sa však sústredila najmä na tvrdenia ohľadne činnosti žalovaných a otca žalobcu týkajúcej sa prestavby, či rekonštrukcie ich domu, dielne a exteriéru. Žalobca v odvolaní uviedol, že jeho matka v konaní sp. zn. 4C/140/2014 tvrdila, že jeho otec mal v čase svojej smrti v domácnosti finančnú hotovosť vo výške 8 000 až 9 000 eur, a že to malo slúžiť na dovolenku a prerábku detskej izby. V ďalšej časti odvolania uviedol, že jeho matka v konaní tvrdila, že jeho otec si odkladal peniaze po 1 000 eur mesačne, že matka sa k jeho otcovi nasťahovala koncom januára 2012, vtedy mal otec sumu 8 000-9 000 eur, za február ešte niečo zarobil a ku dňu smrti mal sumu 11 300 eur. Odvolací súd poukázal na známost týchto tvrdení matky žalobcu, keďže najprv tvrdila, že otec žalobcu mal finančnú čiastku 8 000-9 000 eur v čase jeho smrti, neskôr uviedla, že uvedenú sumu mal koncom januára 2012, kedy sa k nemu nasťahovala. Ani jej tvrdenie, že vo februári ešte niečo zarobil a ku dňu smrti mal sumu 11 300 eur, nebolo súladné s jej ďalším tvrdením, že zarábala niečo cez 1 000 eur mesačne. Pokiaľ by otec zarábala niečo cez 1 000 eur a odkladal si mesačne sumu 1 000 eur, potom nie je zrejmé, z čoho hradil svoje osobné náklady, náklady na bývanie, cestovanie a podobne.

2.2. Odvolací súd ďalej uviedol, že ani jedna svedkyňa nepotvrdila, že otec žalobcu mal v domácnosti finančnú hotovosť v sume 11 300 eur, ani jedna z nich tvrdené finančné prostriedky nevidela. Svedkyňa Š. iba uviedla, že poručiteľ jej povedal, že plánuje dovolenku a svedkyňa L.G. uviedla, že plánovali dovolenku a zariadenie detskej izby a že sa jej poručiteľ mal pochváliť, že má peniaze. Konkrétnu sumu však nešpecifikovala. K tvrdeniu matky žalobcu, že otec žalobcu mal žalovaným dlhovať 10 000 eur, preto nebolo potrebné, aby mu žalovaný dal peniaze na zhotovenie novej brány, ale mohol bránu zaplatiť z peňazí, ktoré žalovanému dlhoval, odvolací súd uviedol, že takéto posúdenie nebolo relevantné. Ak by aj skutočne otec žalobcu dlhoval žalovaným peniaze, nemusel mať k dispozícii peniaze na vrátenie pôžičky, preto na zhotovenie brány ich nemal ako použiť. Odvolací súd poukázal aj na to, že matka žalobcu tvrdila, že finančná hotovosť, ktorú poskytla žalovaným 1/ a 2/, mala byť na úhradu pohrebných nákladov, čo však nepreukázala. Podotkol, že bolo nepochybné, že s pohrebom poručiteľa mali žalovaní výdavky a matka žalobcu nevysvetlila, prečo žiadala tieto finančné prostriedky vrátiť v plnom rozsahu.

2.3. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že úspešným žalovaným priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu, o ktorej výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením podľa § 262 ods. 2 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil, vec vrátil súdu prvej inštancie na nové prejednanie a rozhodnutie a priznal mu nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Dovolateľ podal zároveň návrh na odklad vykonateľnosti uznesenia Okresného súdu Nové Zámky z 24. septembra 2024 č. k. 4C/11/2018-561, ktorým bola vyčíslená výška náhrady trov konania, ktorú má žalobca zaplatiť žalovaným.

3.1. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľ tvrdil, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené, prekvapivé a neodpovedalo na podstatné argumenty jeho odvolania. Dovolateľ uviedol, že hoci v odvolaní rozsiahlym spôsobom odôvodnil skutočnosť, že rekonštrukcia

autodielne bola dokončená ešte pred smrťou poručiteľa, na svoju odvoláciu argumentáciu nedostal žiadnu odpoveď. Poukázal na listinné dôkazy, a to oznámenie o začatí konania o dodatočnom povolení stavby obce H. č. 81/2012-002 zo 14. februára 2012 a oznámenie o začatí kolaudačného konania č. 240/2012-002 z 30. apríla 2012. Tieto listiny dokazujú, že prerábka autodielne bola hotová ešte pred začatím konania o dodatočnom povolení stavby, t. j. pred smrťou poručiteľa a táto musela byť už aj zafinancovaná. Uvedená skutočnosť korešpondovala s obsahom výpovede matky žalobcu v spore vedenom na Okresnom súde Nové Zámky sp. zn. 4C/140/2014 na pojednávaní dňa 4. septembra 2014, na ktorom uviedla, že prerábka dielne bola hotová už v roku 2011. V tomto kontexte označil ako nepravdivé čestné prehlásenie Y. L. z 10. apríla 2019, týkajúce sa hodnoty brány a výpoveď žalovanej 2/ z konania sp. zn. 4C/140/2014 na pojednávaní dňa 4. septembra 2014. Ďalej dovolateľ uviedol, že jeho matka nadviazala bližší vzťah s poručiteľom asi v roku 2009, mala preto vedomosť aj o modernizácii dielne a jej prerábke zrealizovanej už v roku 2011. Neobstojí preto argumentácia súdu prvej inštancie, že ak začala žiť s poručiteľom vo februári 2012, nemohla mať o prerábke dielne žiadnu vedomosť. Keďže vykonaným dokazovaním pred súdom prvej inštancie nebolo preukázané vlastníctvo žalovaných k spornej sume nachádzajúcej sa v byte poručiteľa, rozhodnutie odvolacieho súdu bolo v rozpore s jeho predchádzajúcim zrušujúcim rozhodnutím a pre dovolateľa tak bolo prekvapivé.

3.2. Dovolateľ ďalej namietal, že v priebehu celého konania poukazoval na účelovú zmenu argumentácie žalovaných vo vzťahu k žalobnému nároku, s ktorou sa však súdy nižšej inštancie nevysporiadali a nevenovali jej žiadnu pozornosť. Od roku 2014 v spore sp. zn. 4C/140/2014 tvrdili, že suma 10 500 eur mala slúžiť na výdavky spojené s výstavbou autodielne a odovzdali ju poručiteľovi vo februári 2012. Po rozhodnutí odvolacieho súdu sp. zn. 12Co/239/2019 v roku 2012 žalovaní zmenili svoje tvrdenia a uviedli, že finančné prostriedky nemali slúžiť na prerábku autodielne, ale už len na elektrickú bránu do dielne a svedkyňa T. U. uvádzala, že mali slúžiť dokonca aj na bránu domu žalovaných. Teda žalovaní už tvrdili, že malo ísť o bránu od ulice pre rodinný dom žalovaných, teda už nie na podnikateľské účely či prerábku autodielne. V konaní sa však preukázalo, že brána bola hotová už v roku 2011, t. j. pred smrťou poručiteľa. Dovolateľ v tejto súvislosti poukázal aj na zásadu sudcovskej koncentrácie konania.

3.3. Dovolateľ poukázal na rozsudok súdu prvej inštancie z 5. novembra 2015 č. k. 4C/140/2014-196, ktorým bol právoplatne zamietnutý nárok v sume 4 500 eur, ktorého sa domáhali žalovaní 1/ a 2/ (v konaní sp. zn. 4C/140/2014 v postavení žalobcov) tiež z titulu finančnej hotovosti odovzdanej poručiteľovi na rekonštrukciu dielne. Išlo o rozdiel hotovosti, ktorú mali v celkovej sume 15 000 eur poskytnúť poručiteľovi na prerábku dielne a sumy 10 500 eur, ktorú žalovaní 1/ a 2/ vylákali od matky žalobcu na úhradu nákladov na pohreb poručiteľa. Uvedeným rozsudkom súd právoplatne rozhodol na základe tých istých skutkových okolností ako v tomto spore, že žalovaní 1/ a 2/ neunesli dôkazné bremeno, keďže nevedeli preukázať kedy, v akej výške a na aký účel mala byť táto suma vyplatená. Súdny v prebiehajúcom spore uvedený právoplatný rozsudok neakceptovali a rozhodli opačne.

3.4. Podľa dovolateľa tvrdenia jeho matky o podstatných okolnostiach, pre ktoré sa v byte poručiteľa nachádzala finančná hotovosť v predmetnej výške a o účele jej použitia ostali nemenné počas celého sporu. Pravdivosť jej výpovede, pokiaľ išlo o ich použitie na dovolenku, potvrdila aj svedkyňa Š. a napokon aj žalovaný 1/, ktorý na pojednávaní dňa 4. novembra 2021 uviedol, že poručiteľ sa rok pred smrťou vyjadril, že pôjde na dovolenku. Odvolací súd sa napriek tomu nezaoberal skutočnosťou, že finančné prostriedky, ktoré sa v čase smrti poručiteľa nachádzali v jeho byte, nemohli patriť žalovaným a obmedzil sa len na konštatovanie, že nie je zrejmé, z čoho poručiteľ platil svoje osobné náklady. Solventnosť poručiteľa však bola v konaní nespornou skutočnosťou. O tom svedčí aj spor vedený pod sp. zn. 5C/246/2014, v ktorom vyplynulo, že žalovaní bezprostredne po smrti poručiteľa postupnými prevodmi z jeho účtu odcudzili ďalších 10 000 eur.

3.5. Dovolateľ namietal aj nesprávnosť výrokov súdov nižších inštancií týkajúcich sa náhrady trov konania, pretože žalovaní 1/ a 2/ boli v spore úspešní len čo do výšky 10 500 eur a vo zvyšku, t. j. v sume 14 512,83 eura bol úspešný on. Konanie o žalobnom nároku v sume 4 000 eur bolo totiž zastavené z dôvodu vrátenia zlatej retiazky poručiteľa žalovanými, ktorá bola uložená do notárskej úschovy. Vo vzťahu k nároku vo výške 552,83 eura s príslušenstvom žalovaní 1/ a 2/ vyhlásili, že ho uznávajú a

napokon bola žalovanými 1/ a 2/ vrátená aj suma 10 000 eur, preto súd aj v tejto časti konanie zastavil. Z tohto dôvodu nemohol byť žalobca zaviazaný na náhradu trov konania voči žalovaným v plnom rozsahu.

4. Žalovaní 1/ a 2/ vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedli, že žalobca neoznačil žiadne konkrétne porušenia procesných ustanovení, ale napáda len hodnotenie dôkazov a prejavuje svoju nespokojnosť s rozhodnutím odvolacieho súdu. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu považovali za správne a dostatočné. Zotrvali na názore, že suma 15 000 eur patrila žalovanému 1/, ktorú poskytol poručiťovi za účelom celkovej prerábky autodiálne vrátane elektrickej brány, čo aj preukázali. Svoje skutkové tvrdenia nezmenili, len ich upresnili, pretože boli nesprávne interpretované v priebehu konania. Žalobca naopak svoje vlastnícke právo k spornej sume nepreukázal. Pokiaľ ide o trovy konania vo vzťahu k sume 10 000 eur, táto bola predmetom iného konania, a to sporu vedeného pod sp. zn. 5C/246/2014, v ktorom bolo o trovách konania už rozhodnuté. Vo vzťahu k retiazke žalovaní uviedli, že ju od počiatku ponúkali matke žalobcu, žalobca však namietal, že išlo o inú retiazku, ale napokon pod tlakom dôkaznej núdze prijal od žalovaných ponúkanú retiazku. Z uvedeného dôvodu nemožno ani v tejto časti hovoriť o úspechu žalobcu v konaní. Vzhľadom na správnosť rozhodnutia súdov o náhrade trov konania niet dôvodu ani na odklad vykonateľnosti uznesenia Okresného súdu Nové Zámky č. k. 4C/11/2018-561 z 24. septembra 2024, ktorý žalobca navrhoval.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie žalobcu vo veci samej je potrebné odmietnuť.

6. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim res iudicata), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti opravného prostriedku. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa.

8. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Dovolateľ odvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio

iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

11. Dovolateľ bol toho názoru, že k naplneniu vady zmätočnosti došlo v dôsledku nedostatočne odôvodneného rozhodnutia odvolacieho súdu, jeho nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti.

12. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je i právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (III. ÚS 107/07).

13. Podľa ústavného súdu zjavná neodôvodnenosť (arbitrárnosť) rozhodnutia všeobecného súdu je najčastejšie daná absenciou súvislosti právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaného prípadu, rozporom s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

14. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP, stotožniac sa s jeho dôvodmi. Je potrebné zdôrazniť, že potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu vytvára s potvrdzovaným rozhodnutím súdu prvej inštancie organickú (kompletizujúcu) jednotu, keďže prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (porov. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovení § 393 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, vykazuje logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania.

15. Dovolací súd považuje za potrebné zhodne s odvolacím súdom zdôrazniť, že žalobca, resp. do plnoletosti žalobcu jeho matka sa v odvolacom aj dovolacom konaní sústredili na tvrdenia ohľadne činnosti žalovaných a otca žalobcu týkajúcej sa prestavby, či rekonštrukcie ich domu, autodiely a exteriéru. Podstata dôvodov zamietavého rozhodnutia súdu prvej inštancie a potvrdzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu sa však netýkala spôsobu či účelu, na ktorý mali byť určené peniaze v hotovosti, ktoré boli podľa žalobcu v byte jeho otca, ale spochybnenia samotného tvrdenia o existencii týchto peňazí. Odvolací súd jasne uviedol, že pokiaľ matka žalobcu, a po nadobudnutí plnoletosti aj samotný žalobca tvrdili, že žalované finančné prostriedky patrili nebohému otcovi žalobcu, bolo ich dôkazným bremenom túto skutočnosť preukázať, teda preukázať vlastnícke právo otca žalobcu k uvedeným finančným prostriedkom. Odvolací súd poukázal na zmätočnosť tvrdení matky žalobcu k otázke, akou finančnou čiastkou disponoval otec žalobcu v čase smrti, pričom ani výpovede svedkýň nepreukázali tvrdenie matky žalobcu o vlastníctve finančných prostriedkov nebohému otca žalobcu v sume 11 300 eur.

16. Takéto zdôvodnenie potvrdenia zamietajúceho rozsudku považoval dovolací súd za dostatočné, jasné a presvedčivé. Je zrejmé, že pre rozhodnutie v spore nebolo podstatné to, že „nebolo preukázané vlastníctvo žalovaných k spornej sume nachádzajúcej sa v byte poručiťľa“, ako uvádzal žalobca v dovolaní, ale to, že nebola preukázaná samotná existencia žalovanej sumy v hotovosti a jej vlastníctvo otcovi žalobcu v čase jeho smrti. Pokiaľ dovolateľ v tejto súvislosti namietal údajné neakceptovanie právoplatného rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 4C/140/2014-196 z 5. novembra 2015 súdmi konajúcimi v posudzovanom spore, je potrebné uviesť, že bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno bolo v odkazovanom spore rozložené úplne inak než v tomto spore. Skutočnosť, že žalovaní v spore vedenom pod sp. zn. 4C/140/2014 (tam v procesnom postavení žalobcov) nepreukázali odovzdanie finančnej hotovosti otcovi žalobcu, ktorú by im bolo potrebné vrátiť, automaticky neznamená, že otec žalobcu v čase svojej smrti disponoval akoukoľvek sumou, ktorej vlastníkom by sa po jeho smrti mal stať žalobca.

17. Dovolací súd považuje za nutné zdôrazniť, že nie je súdom skutkovým, ani súdom tretej inštancie,

pretože na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nemôže formulovať nové skutkové závery a je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovolací súd má možnosť len posúdiť, či konanie nebolo postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

18. K namietanému hodnoteniu dôkazov odvolacím súdom dovolací súd uvádza, že nesúhlas dovolateľa s hodnotením dôkazov nemožno považovať za porušenie jeho procesných práv (porovnaj sp. zn. 1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017, 9CdoPr/8/2023). Súlad tohto právneho názoru s ústavou posudzoval aj ústavný súd, pričom nedospel k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020). Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúca z čl. 15 Základných princípov CSP v spojení s § 191 CSP, vychádza z ústavného princípu nezávislosti súdov (čl. 46 ústavy) a znamená, že záver, ktorý sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu však neznamená ľubovôľu, lebo hodnotiacia úvaha musí vždy zodpovedať zásadám formálnej logiky a musí vykazovať funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania.

19. Dovolací súd nielenže považoval odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu za jasné a presvedčivé, ale aj hodnotenie dôkazov tak ako ho odvolací súd vyložil v odôvodnení napadnutého rozsudku, vrátane posúdenia rozloženia bremena tvrdenia a dôkazného bremena (bližšie v bodoch 15 a 16 tohto odôvodnenia) za udržateľné a logické.

20. Z vyššie uvedeného vyplýva, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nemožno považovať za nedostatočne odôvodnený, arbitrárny či prekvapivý. Dovolací súd nezistil ani nesprávnosť postupu súdov nižšej inštancie v procese dokazovania, pričom hodnotenie dokazovania bolo dostatočným spôsobom zdôvodnené a neodporovalo zásadám formálnej logiky.

21. Pre úplnosť považuje dovolací súd za potrebné zdôrazniť, že z tvrdení žalobcu resp. jeho matky, ani zo súdneho spisu nevyplýva, že by žalovaná suma, o ktorej žalobca tvrdil, že patrila jeho otcovi, prešla v dedičskom konaní na žalobcu ako pohľadávka poručiteľa. Pritom platí, že ak nebol zachovaný postup upravený ustanoveniami procesného predpisu o dedičskom konaní, nemožno ho obchádzať žalobou, ktorou sa právny nástupca poručiteľa domáha určenia, že je vlastníkom veci patriacej do dedičstva (rozsudok najvyššieho súdu z 31. marca 2014 sp. zn. 3MCdo/4/2013, R 3/2015). To platí aj v prípade, ak má poručiteľ jediného dediča. Dedičské konanie nemožno obchádzať žalobou o určenie vlastníckeho práva, ani žalobou o zaplatenie peňažnej sumy, či už titulom vrátenia pôžičky, alebo vydania bezdôvodného obohatenia. Ak teda nebolo v dedičskom konaní rozhodnuté o prechode predmetnej sumy - pohľadávky poručiteľa na žalobcu, mohol sa žalobca v sporovom konaní domáhať len jej vydania do dedičského konania, t. j. určenia, že patrí do dedičstva, nie priameho vydania jeho osobe ako dedičovi. Touto otázkou sa nezaoberal ani súd prvej inštancie, ani odvolací súd a ani žiadna zo strán neargumentovala v tomto smere, preto uvedená otázka nemohla byť predmetom posúdenia dovolacím súdom.

22. Dovolací súd uzatvára, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v rozhodnutí odvolacieho súdu vo veci samej nezistil, preto bolo dovolanie žalobcu v tejto časti procesne neprípustné, čo bolo dôvodom na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

23. Pokiaľ však ide o potvrdenie výroku súdu prvej inštancie o nároku žalovaných 1/ a 2/ na náhradu trov konania voči žalobcovi, dovolateľ dôvodne namietal, že odvolací súd sa jeho odvolacími námietkami v tejto časti vôbec nezaoberal. Ako vyplýva zo samotného napadnutého rozsudku odvolacieho súdu (bod 14 na s. 7 rozsudku), žalobca v odvolaní napadol aj rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania, pričom poukázal na to, že v časti o zaplatenie sumy 10 000 eur musel vziať žalobu späť, keďže žalovaní

mu uvedenú sumu vydali, v tejto časti teda žalovaní úspešní neboli. Rovnako aj v časti sumy 4 000 eur, ktorá sa týkala vrátenia zlatej retiazky, bol nútený vziať žalobu späť, teda žalovaní zavinili zastavenie konania. Podľa žalobcu teda žalovaní zavinili zastavenie konania v časti o zaplatenie 14 000 eur, v časti o zaplatenie 552,83 eura bol úspešný on a úspech žalovaných bol iba v časti o zaplatenie 10 500 eur. Odvolací súd sa však k tejto zásadnej argumentácii žalobcu nijako nevyjadril, takže z dovolaním napadnutého rozsudku nemožno vôbec zistiť, prečo došlo k potvrdeniu rozsudku súdu prvej inštancie aj vo výroku o nároku na náhradu trov konania.

24. Pokiaľ odvolací súd v napadnutom rozsudku potvrdil výrok o priznaní nároku na náhradu trov konania žalovaným voči žalobcovi v rozsahu 100 % napriek tomu, že žalobca v odvolaní namietal iný pomer úspechu a neúspechu sporových strán, resp. zodpovednosť za čiastočné zastavenie konania bez toho, aby potvrdenie tohto výroku akokoľvek zdôvodnil, išlo o nesprávny procesný postup, ktorým znemožnil dovolateľovi, aby uskutočňoval jeho procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolanie v tejto časti bolo preto dôvodné, v dôsledku čoho dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu v časti týkajúcej sa potvrdenia výroku o nároku na náhradu trov konania a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP).

25. Vzhľadom na to, že od výroku napadnutého rozsudku, ktorým odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania, bol závislý výrok o trovách odvolacieho konania, keďže nárok na náhradu trov odvolacieho konania závisel od rozhodnutia o odvolaní žalobcu, bolo nevyhnutné zrušiť dovolaním napadnutý rozsudok aj vo výroku o nároku na náhradu trov odvolacieho konania.

26. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). V ďalšom konaní bude úlohou odvolacieho súdu vysporiadať sa s odvolacou argumentáciou žalobcu o pomere úspechu strán v spore a o ich zodpovednosti za čiastočné zastavenie konania, ako aj s protiargumentáciou žalovaných.

27. Dovolací súd osobitne posúdil návrh dovolateľa na odklad právoplatnosti uznesenia Okresného súdu Nové Zámky č. k. 4C/11/2018-561 z 24. septembra 2024 a nezistil splnenie podmienok pre vyhovieť návrhu. V zmysle § 444 ods. 1 CSP môže dovolací súd odložiť vykonateľnosť len dovolaním napadnutého rozhodnutia, ktorým v prejednávanej veci je rozsudok Krajského súdu v Nitre z 28. mája 2024 sp. zn. 12Co/124/2022, nie uznesenie súdu prvej inštancie. Navyše, uznesenie Okresného súdu Nové Zámky z 24. septembra 2024 č. k. 4C/11/2018-561 je uznesením vyššieho súdneho úradníka o výške náhrady trov konania, proti ktorému sa dovolateľ mohol brániť a aj bránil podaním sťažnosti, o ktorej súd prvej inštancie právoplatne nerozhodol. Teda v priebehu dovolacieho konania nebolo možné hovoriť o žiadnej hrozbe na strane dovolateľa z dôvodu právoplatnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu. Keďže dovolací súd nezistil podmienky na odklad právoplatnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia, v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie. Uvedený procesný postup z ústavnoprávneho hľadiska považoval za udržateľný aj Ústavný súd Slovenskej republiky (m. m. IV. ÚS 158/2022, IV. ÚS 442/2022).

28. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd (§ 453 ods. 3 CSP).

29. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.